

Llobregós informatiu

Dipòsit legal: L 798-2003

NÚM. 112

ABRIL - 2022

A la coberta

Elogi del futbolí

Bar "La Toranesa", Torà

Elogi del futbolí i de les hores que em va ocupar, dels meus 19 anys, de les tardes llargues i caloroses d'estiu ajaguda a la gespa de la piscina xerrant, rient i arreglant el món amb les amigues.

Elogi d'aquell temps lleuger i gens formal, on guanyar una partida al futbolí era una gesta flamant.

Records d'aquell cotxe de tercera mà, petit i blanc, que em donava tota la llibertat del món per presentar-me a qualsevol lloc en un moment.

Nostàlgia de les nits a la fresca i dels minuts que senzillament anaven passant.

Enyorança d'aquell temps en què la gent havia de sortir de casa per relacionar-se i quedar, i no es quedava hores i hores asseguda al sofà amb el mòbil a la mà.

No hi voldria pas tornar, sé que és una etapa que va passar, però veure un futbolí amb el que gairebé ningú no hi juga ja, em fa preguntar, com ens hem tornat? On va quedar tot allò que vam gaudir i que ara ningú gairebé sap valorar?

Aquesta foto no és res més que un petit homenatge a un temps que ha quedat, malauradament enrere i que em fa reflexionar i em transporta a un lloc i a una època molt bonica de la meva vida i crec que de la vida de moltes persones de la meva generació.

Text i foto: Silvia Peribáñez Cerveró

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg.... 3
Noticiari, pàg.... 5
De la Vall, pàg.. 20
Entitats, pàg. 30
Lectura, pàg. 33
El secret de les paraules, pàg 34
La Vall de Forest, pàg. 36
La Talaia, pàg. 38
Amb el vostre permís, pàg. 40

Pel broc gros, pàg. 42
Psicologia familiar, pàg. 44
Pedagogia, pàg. 45
Monòleg, pàg. 46
Passatemp, pàg. 48
La nostra cuina, pàg. 51
Activitats, pàg. 52
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Maria Garganté, Jordi Llauradó,
Ari Martin, Maria Morros, Silvia Peribáñez, Ramon
Torné, Josep Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç
Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Ramon Castellà, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Vanesa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi Torresca-
sana, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Carles Alsedà, Ester Closa, Canòlich Fàbrega, Albert
Fibla, Laia Freixes, Joana i Marga, Ferran Miquel, Jau-
me Moya, Jaume Mas, Dolors Simon, Jordi Vila,

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L 798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

 ACPC Membre de l'Associació
Associació Catalana de la Premsa Comarcal
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

No sortim d'una que ja hi entrem
en una altra. Encara no hem
sortit de la pandèmia que es-
tem de ple ficats i capficats en la guerra
d'agressió i invasió que Rússia ha comen-
çat a Ucraïna. Tot té una o moltes causes,
però no necessàriament una raó per agre-
dir, ni verbalment ni cruentament. Aquest
conflicte està causant molt patiment i
moltes víctimes, d'un cantó i d'un altre,
com totes les guerres. Moltes persones,
sobretot dones i nens, que han de fugir
i refugiar-se allà on puguin. Aquest pati-
ment ha generat la solidaritat a Europa i
concretament en les nostres comarques.
Hi dediquem algunes pàgines de la nostra
revista de primavera.

També ens hi fem ressò de les activi-
tats que s'han dut a terme en els nostres
pobles. No hi són totes, però són molt
significatives de què la pandèmia no ha
paralitzat l'empenta que rau al cor de la
nostra societat.

Que la primavera no alteri la nostra
sang i mantinguem la calma davant dels
problemes generats per tot plegat.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Visites

Primer i tercer diumenge

11 h i 12,30

Info: 973 473 028

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfollit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

BAR-RESTAURANT

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soteras

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
f Lampisteria Isaac Soteras

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

 664 61 00 53   @excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

Calonge de Segarra: Millores al dipòsit d'aigua

Ajuntament.- Recentment, s'han dut a terme, per part de l'Ajuntament, les obres de millora en la impermeabilització de la coberta del dipòsit d'aigua Ballester gran. D'aquesta manera, es manté en bones condicions, s'eviten filtracions d'elements

estrany i, així, es garanteix la qualitat de l'aigua d'abastament. El pressupost de 8.537,14 euros (IVA a part) ha estat finançat íntegrament mitjançant una subvenció sol·licitada a la Diputació de Barcelona.

Castellfollit: Carnaval a l'escola

Escola Sant Roc.- L'alumnat de l'escola Sant Roc es va disfressar de diablasses i diables com a personatges dels correfocs tradicionals catalans. La construcció del vestuari es va fer amb bosses de roba. Com a complement portaven unes maces fetes amb canyes i llaunes de refresc. El foc de les maces era representat amb tires de paper de seda.

Els nens i nenes van cantar i ballar una versió de la cançó *Rasputin*, de Boney M., adaptada amb lletra de temàtica carnavalesca. Les famílies també es van animar a ballar en finalitzar la rua pel poble. A causa de la sequera que estem patint no vam cremar el senyor Carnestoltes però ens va acompanyar durant tota la rua.

Ens veiem l'any que ve, senyor Carnestoltes!

Sanaüja: tràmits per a restaurar el Sant Crist barroc

Maria Garganté.- Abans d'acabar l'any passat, l'Ajuntament de Sanaüja va rebre la visita dels tècnics del Servei de Restauració de Béns Mòbles de la Generalitat de Catalunya, amb seu a Valldoreix, per tal de fer el reconeixement i diagnòsi de la talla del Sant Crist barroc, escultura de fusta que es troba a l'Ajuntament de la vila i que va trencar-se fa un temps. Es tracta d'una talla barroca del segle XVII, de mida mitjana i que ja

devia trobar-se en dependències civils des de la seva construcció. Segons un document emès pel bisbe Hug de Copons, s'oferia indulgència plenària a qui resés un parenostre davant del Sant Crist.

L'objectiu immediat seria que des del Centre de Restauració es realitzés un projecte per tal de poder sol·licitar subvenció per a la restauració d'aquest element patrimonial.

Fibra òptica a Massoteres

Dani Vidal.- Des d'aquest passat mes de febrer, el poble de Massoteres ja disposa de fibra òptica, que permet una connexió a Internet molt més ràpida. Els treballs per fer arribar la fibra i la col·locació del cablejat han anat a càrrec d'Adamo Telecom,

que també és l'operadora a qui es pot contractar el servei. Una altra operadora, BonÀrea Telecom, ha arribat a un acord amb Adamo i també ofereix el servei de fibra òptica amb diferents tarifes segons la velocitat.

Castellfollit: obres al Local Social

Ajuntament. - S'han dut a terme, per part de l'Ajuntament, les obres de reforma i millora del Local Social ubicat a la planta baixa de l'edifici consistorial. El nou equipament disposa d'un espai de trobada, diàfan i acollidor, per als nostres vilatans, així com per als nens i nenes del menjador durant el curs escolar. Aquest espai compta amb una

nova cuina i bar, lavabos adaptats i magatzem. També disposa de calefacció independent d'alta eficiència energètica emprant combustible de biomassa (pellets). Les obres han estat finançades mitjançant subvenció del PUOSC 2020-2024 de la Generalitat de Catalunya i fons propis de l'Ajuntament.

Calonge: nous documents a l'arxiu municipal

Ajuntament. - La família Moré Roca ha fet cessió d'un valuós material a l'arxiu municipal de Calonge de Segarra. Es tracta de documents històrics conservats amb molta cura pel seu oncle, el mestre Sardà, que serviran per conèixer i explicar la història de les escoles de Calonge de Segarra, i amb un valor significatiu per a la història del municipi.

Destaca el llibre del mestre Dasquens, un llibre registre des del 1910 fins al 1939 d'anotacions

diverses fetes pel mestre (estadístiques d'alumnes, descripció de les escoles, actes celebrats, composicions polítiques, etc.). També és important el plànol del municipi de l'any 1918 atès que és el nou plànol creat arran del canvi de nom de Calonge de Calaf per Calonge de Segarra, que en breu estarà exposat de forma permanent a l'entrada del consistori. Per la seva part, l'Ajuntament ha agraït a la família Moré Roca aquesta donació.

Ardèvol: Carnaval a l'escola

Escola d'Ardèvol.- Aquest Carnaval ha estat el més boig de l'escola d'Ardèvol. Tot i la mascareta i les restriccions ha estat molt divertit. El dia 25, vam parlar una mica de la guerra d'Ucraïna, que ens va enrabiar, però de seguida vam fer un canvi de xip i vam començar a gaudir del Carnaval. Més tard, les germanes del Carnestoltes (nenes de 6è) van donar el tret de sortida a la jornada amb el Sermó escrit per tots els nens i nenes de l'escola. A continuació vam fer la baixada dels

boits. que acabava amb una paret de palla perquè no ens féssim mal. Alguns baixàvem molt ràpid i altres més lents. Després vam començar la rua, vestits de països, fent una volta al poble sobre un remolc i amb música. Al'hora de dinar, les famílies van portar menjar representatiu de cada país. El banquet estava boníssim! Finalment, les mestres ens van atorgar els premis a les millors disfresses i vam fer uns jocs per acabar la tarda. Ens ho vam passar molt bé. Va ser un Carnaval genial!

Calonge de Segarra enceta un cicle de tallers i xerrades

Ajuntament.- El consistori calongí ha engegat un cicle de tallers i xerrades sobre diverses temàtiques que ens afecten o ens poden afectar en algun moment de la nostra vida. El dia 16 de març va tenir lloc

la primera xerrada, dedicada a l'insomni, a càrrec de la tècnica esportiva i directora de lleure, Marga Riera. La xerrada, amena i interessant, va comptar amb l'assistència d'una vintena de persones.

**LA NOSTRA
LLENGUA
ÉS LA TEVA
VEU**

**Fem que la tecnologia
parli català.
Entra i dona la teva veu.**

projecteaina.cat

**Generalitat
de Catalunya**

Sanaüja celebra el 8 de Març

Maria Garganté Llanes.- La celebració del 8 de Març com a Dia Internacional de la Dona també va tenir lloc a Sanaüja, on l'Ajuntament va crear unes bosses commemoratives que totes les sanaüjenes podien passar a recollir per les dependències municipals en horari d'oficina a partir del 8 de març

mateix. El mateix dia algunes dones també van reunir-se al Bar La Volta per un berenar que volia contribuir a promoure la companyonia i el bon ambient entre les dones del poble, que han estat sempre el pal de paller (moltes vegades silencios) de tantes generacions.

Castellfollit: nou habitatge municipal a l'antiga escola

Ajuntament.- El passat mes de gener es van iniciar les obres de reforma i condicionament d'un habitatge municipal. Les obres de l'edifici on s'ubicava l'antiga escola les està portant a terme l'empresa Obres y Servicios Najima, SL i està previst un termini d'execució de 3 mesos.

L'Ajuntament vol rehabilitar i adequar aquest edifici perquè compleixi amb els requeriments de solidesa i confort exigibles com a habitatge per a una família amb canalla en edat escolar que es vulgui traslladar a viure a Castellfollit de Riubregós.

Massoteres reprèn les sessions de pilates

Dani Vidal.- Una vegada alçades les restriccions per la millora de la situació sanitària, Massoteres continua amb les sessions de pilates, que tenen lloc dos dies per setmana al local social del poble. Les sessions es fan els dilluns i els dijous, de 19.15 a 20.15 hores, i estan impartides per Aida Santesmasses, monitora de Guissona.

Hi participen unes 15 persones, respectant les mesures sanitàries vigents, com la distància o l'ús de mascareta.

El pilates és un entrenament físic que enforteix tota la musculatura del cos. Els exercicis es basen en moviments controlats, molt conscients i coordinats amb la respiració.

Nou enllumenat públic a Vicfred

Josep Verdés.- El passat mes de febrer es va executar l'obra del canvi de tots els punts de llum del poble i també es va substituir tot el cablejat i els quadres de comandament de l'enllumenat públic. Amb aquesta substitució per llums amb tecnologia LEDs el poble es podrà estalviar fins a un 60% en

la factura elèctrica de l'enllumenat públic. L'obra que s'havia presentat dins el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC) i estava dotat amb una subvenció de gairebé el 95% del seu valor, es va adjudicar a l'empresa Citelum Ibèrica SA, de Barcelona.

AUTOESCOLA

ROS

Tels. 625 675 150
 973 551 011

c/ Fluvià, 34
 25210 - Guissona
 autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich I

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
 Tel. 973.48 04 02
 revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
 Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
 Tel i Fax 973 473 181
 25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
 ☎ (973) 47 33 27
 25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
 Plaça del Vall n° 8, TORÀ
 Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
 pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
 C/ Sant Jaume, 2
 25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Vicfred: asfaltat del camí del Pou de Madern

Josep Verdés. - El passat mes de març es va dur a terme l'asfaltat del darrer tram del camí d'accés al Pou de Madern. Aquesta obra estava inclosa al PU-OSC, té un import total d'execució de poc més de 41.000 euros i està dotada amb una subvenció de la Generalitat de Catalunya per un valor de 35.324 euros. La resta l'ha sufragat l'Ajuntament amb fons

propis. L'obra ha estat adjudicada a l'empresa M. i J. Gruas, d'Alguaire i ha consistit en l'explanació dels 700 metres que quedaven per fer, la col·locació de tot-u natural i posterior pavimentació amb aglomerat en calent. Amb aquesta actuació ha quedat totalment acabat el camí des de Vicfred a aquest lloc tan emblemàtic del nostre municipi.

Torà: activitats al Casal de la Gent Gran

Ramon Torné. - El 12 de gener va començar, en el Casal de la Gent Gran de Torà, un curs de gimnàstica i jocs de memòria, impartit per la professora Marga Riera i amb la participació d'una bona colla d'alumnes. En el mateix espai i dirigit

també per la mateixa professora, s'està fent un curs de gimnàstica que inclou estiraments, tonificació i zumba. Aquests cursos estan organitzats per la Junta del Casal de la Gent Gran amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torà.

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)
Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18
e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Llobregós
informatiu

Només nosaltres
expliquem la

TEVA HISTÒRIA

WWW.
valldellobregos.cat

Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
informatiu

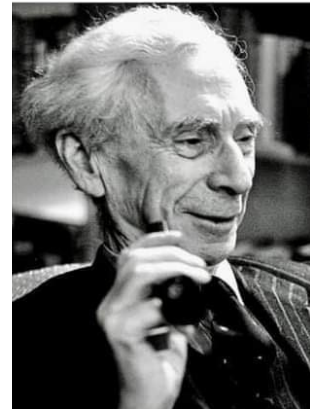

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

**assessoria
COFISCO**

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

*"El lleó i la pantera
són inofensius; en
canvi les gallines
i els ànecs són
animals molt
perillosos, deia
una llombriu
als seus fills"*

Bertrand Russell

Escola Sant Roc: Festes tradicionals catalanes

Escola Sant Roc.- Aquest segon trimestre hem començat un nou projecte conjuntament amb totes les escoles de la nostra ZER. Treballarem durant unes setmanes les festes tradicionals més properes i importants. Una de les primeres activitats va ser la visita de dues àvies de l'escola: la Maria Antònia, iaia de la Núria i la Joana, i la Rosa, àvia del Bernat i el Guillem.

Va ser molt interessant ja que van portar uns àlbums de fotos i els alumnes van poder veure Castellfollit i les seves festes d'una altra època. Van reconèixer les seves mares i pares de petits i com celebraven el carnaval, la matança del porc, les caramelles... També van disfrutar amb les anècdotes que acompanyaven les explicacions. Un matí molt agradable i tendre.

Carnestoltes a l'escola de Sanaüja

Escola de Sanaüja.- El passat 25 de febrer vàrem celebrar la festa del carnaval a la nostra escola. Enguany la temàtica tenia a veure amb el nom de les classes (els animals). Vam fer moltes activitats diferents al llarg de la setmana! Com és costum, ens va tocar seguir les consignes del rei Carnestoltes per cada dia de la setmana. També vam participar de tallers de maquillatge i màscares,

i finalment la rua pels carrers de Sanaüja acompanyats de familiars, amics i la colla de Grallers i Gralleres Canyacrec! A l'arribada a l'escola, vàrem cremar el rei i aquest ens va deixar el seu testament en forma de rodolins. Vam acabar la festa amb un bon berenar gentilesa de l'AMPA de l'escola. Ha estat una setmana d'allò més divertida on petits i grans hem gaudit molt!

Arranca de nou el Cicle Sompinós

Ari Martin.- L'Ajuntament de Pinós ha reprès el cicle *SomPinós* el passat mes de març. Després d'una pausa forçada a causa de la pandèmia i ara que les normes sanitàries ho permeten, el consistori va organitzar una segona part d'aquest cicle

de trobades, gratuït i obert a tothom. Gràcies a la col·laboració de diferents persones del municipi i rodalies, el cicle planteja set sessions completament diferents unides per la voluntat de fer xarxa i passar una bona estona.

Connexió intergeneracional a Sanaüja

Maria Garganté Llanes.- El propassat 12 de març va tenir lloc la renovació de la Junta de l'Associació de Gent Gran Verge del Pla de Sanaüja, que després de la presidència de Damià Palau, va passar a encapçalar-la Pere Parramon com a nou president, Conxita Valls com a secretària, Agustina Vilasaló com a tresorera i Antoni Monroig i Rafael Cinca com a vocals. Un dels objectius de la nova junta va ser condicionar millor el propi Casal de gent gran, facilitant, mitjançant donacions, l'accés a llibres i revistes a l'abast dels associats i la rea-

lització d'activitats. Per això ha estat crucial l'aliança amb l'associació de joves Els Espigats, que mancats d'un espai o local propi, poden disposar d'aquesta manera del Casal de gent gran per dur a terme activitats com l'assistència a la gent gran en la utilització de telèfons mòbils o la celebració de sessions de cinema, un cop al mes. Des de l'associació de jubilats s'han promogut també altres activitats com un taller de manualitats per decorar pedres de riu o un curs de cuina sobre com fregir sense oli amb fregidora d'aire.

T'ESTIMES EL TERRITORI? ET NECESSITEM

FES-TE BOMBER BOMBERA VOLUNTARI

**CONVOCATÒRIA D'ACCÉS AL COS DE BOMBERS VOLUNTARIS DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA. 300 NOVES PLACES. INSCRIPCIONS
DEL 22/3 AL 20/4.**

interior.gencat.cat/festebomberavoluntaria

Curs de Memòria a Sanaüja

Maria Garganté Llanes. - Una de les activitats que pel creixement de contagis per la pandèmia de Covid-19 durant l'avant-sala de les festes nadalenques es va haver de suspendre és l'anomenat Curs de Reminiscència, que s'havia començat a impartir a les portes de l'hivern al Casal de la Gent Gran i amb una assistència prou nodrida. El curs tenia com a

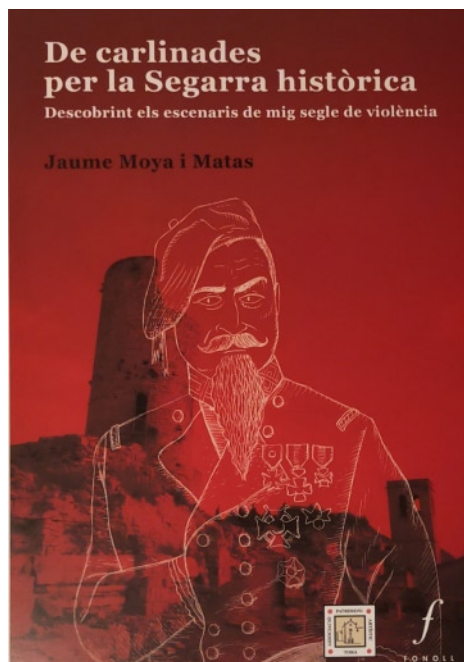
objectiu incentivar i potenciar les habilitats memòriques dels adults, treballant una sèrie d'exercicis, jocs i activitats i anava dirigit principalment a majors de seixanta anys. Finalment, el relaxament de les condicions sanitàries va fer que el curs es pogués re-emprendre, per acabar les dues sessions que faltaven, aquest mes de març.

Edició del llibre de les Guerres Carlines

Fermí Manteca. - Editat per l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (APACT) juntament amb l'editorial Fonoll, acaba de sortir el llibre *De carlinades per la Segarra històrica*. És un recull dels fets que durant 50 anys van tenir lloc per les nostres comarques. Cinquanta anys de batusses, assassinats, batalles cruentes, destruccions... en un temps del segle XIX caracteritzat per canvis de mentalitat i canvis d'un règim polític absolutista a una altre de lliberal i d'apertura.

En aquest context, l'autor, Jaume Moya, ens presenta d'una manera documentada i concreta els fets que van succeir en cada un dels pobles de la comarca històrica, que és més extensa que la comarca administrativa.

Fets com els setges de Castellfollit de Riubregós o Torà; les batalles de Gra o Peracamps; els incendis de Calaf o Arbeca; els assalts de Cervera; segrestos; saqueigs, assassinats... i també personatges com ara el Ramonillo, la Josefina de Comerford, el mossèn Benet Tristany o el coronel Niubó i moltes altres figures que transiten entre història i llegenda. Són fruit d'un temps de monstres on el vell es resisteix a morir i el nou triga a aparèixer.

Aquest llibre rescata de l'oblit una època i convida el lector a recórrer les *carlinades* pels escenaris on la història va canviar de rumb i va reconfigurar el nostres pobles.

Restauració de la muralla de Torà

Ramon Torné. - L'Ajuntament de Torà ha donat per finalitzades les obres de reparació del tram de muralla medieval, situat darrera l'església parroquial, que es va esfondrar el setembre de l'any 2018 a causa de les abundants pluges caigudes.

El passat mes de febrer es va instal·lar una passarel·la de fusta adossada a la paret de l'església, d'uns dotze metres de llarg, que uneix la plaça Jaume Coberó amb l'antic cementiri. De moment la passarel·la resta tancada i no es pot accedir a la part del cementiri ja que encara queda bona part del fossar pendent de fer més excavacions per retirar les restes que hi queden. L'Ajuntament està pendent de rebre una subvenció per dur a terme aquests treballs. Una vegada fetes aquestes excavacions caldrà urbanitzar la nova plaça, en el terreny que va cedir la parròquia i el Bisbat de Solsona a l'Ajuntament.

Cal recordar que el mes de desembre del 2021 un grup d'arqueòlegs de la Generalitat van efectuar unes excavacions en el tram de set metres de

muralla que havia caigut i van recuperar les restes d'uns cent cadàvers corresponents a enterraments datats als segles XVIII i XIX. Aquestes restes òssies estan dipositades, provisionalment, en la capella del actual cementiri, a l'espera d'habilitar un espai permanent en el mateix fossar que serveixi per mantenir la memòria d'aquests nostres avantpassats de Torà.

Les obres de restauració i consolidació d'aquest tram de muralla varen començar el mes de febrer del 2021 i han tingut un cost total de 136.000 euros que han estat aportats pel Departament de Cultura de la Generalitat, la Diputació de Lleida i l'Ajuntament de la vila.

Tenint en compte que una bona part de la resta de la muralla presenta un estat precari amb un alt de risc d'esfondrament, l'Ajuntament ha sol·licitat ajudes a diversos organismes per tal de fer les obres de reparació pertinents. Recordem que la muralla està declarada Bé Cultural d'Interès Nacional.

L'ESCOLA SANT GIL

Un Carnaval ple d'artistes i color

Si mirem endarrere podem recordar que el curs passat ens vam quedar sense poder sortir al carrer per celebrar la festa més esperada per la quitxalla, el CARNAVAL del BRUT i la BRUTA. Des de l'escola, durant aquest temps que la pandèmia no ens va deixar celebrar les festes com més ens agrada, vam procurar no perdre l'essència de cada una d'elles. No vam poder sortir al carrer, però portes endins les vam gaudir al màxim.

Enguany, amb molta il·lusió, vam tornar a obrir les portes del centre per poder fer una rua plena d'artistes. Sí, sí... diem plena d'artistes perquè cada classe es va disfressar d'un quadre, d'un pintor/a... relacionat amb el nom de la seva aula. La millor part va ser poder celebrar-ho amb les famílies, la colla gegantera i amb tota la gent del poble.

Durant tota la setmana ens vam convertir tots i totes en uns grans experts de les disfresses creatives perquè el nostre carnestoltes ens va fer arribar unes consignes ben esbojarrades. Un dia vam anar a l'escola amb pijama, un altre ben elegants i per acabar va tornar a ser estiu perquè vam anar amb complements d'aquesta estació.

Finalment, va arribar el dia més esperat per tothom, el dia de sortir al carrer. Però abans, vam fer uns tallers per decorar la façana de l'escola, en el nostre cas la porta de l'entrada principal.

Aquest any, com no podia ser d'una altra manera, vam anunciar la pròxima obertura d'un museu molt especial, el museu Sant Gil, on hi haurà escultures, pintures, art urbà... i el més important, totes les obres d'art que s'hi podran veure estaran creades pel nostre alumnat, els vostres fills/es, els vostres nets/es...

A la tarda va arribar el moment de reviu el carnaval a fora de l'escola amb una petita cercavila acompanyada dels balls més bojos del Constantí i de la Bruta. L'acte va començar amb la lectura del pregó a la plaça del Vall i va acabar al pati de l'escola amb l'última ballada gegantina.

Nosaltres vam passar una tarda molt divertida, esperem que vosaltres també la gaudiíssiu.

El curs vinent més i millor!

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, herrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

PODOLOGIA
TORÀ

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

FESTA DE LA LLODERA

La festa del Brut i la Bruta ha tornat a ser una realitat!

Després de celebrar la passada edició en format virtual a causa de la pandèmia, enguany la Festa del Brut i la Bruta ha retornat al seu format habitual.

Tot i que la pluja va fer la guitza al llarg del dia, provocant haver de moure actes al pavelló per tal de poder-se dur a terme, no es va haver de suspendre cap activitat.

Els actes principals van tenir lloc a la tarda, començant amb el pregó satíric, ambientat dins una missa de comiat a l'exbisbe Xavier Novell. A continuació, es va fer la dansa més tradicional, la dels personatges de la festa, que donava pas als diferents balls de gegants.

Un cop acabats aquests actes, la pluja va permetre sortir al carrer amb els gegants per realitzar la cercavila. Aquesta va concloure al pavelló amb la botifarrada i el bingo brut.

Al matí, els protagonistes van ser els més petits, que van ballar i passar-ho d'allò més bé amb el Jaume Barri.

Al vespre tornava la nit de disfresses, amb concerts a peu dret, un fet que feia molt de temps que no es veia en molts indrets.

Durant tota la festa, va haver-hi gran afluència de públic, per la qual cosa en fem una molt bona valoració. Moltes gràcies a tothom. Visca el Brut i la Bruta!

Associació Cultural el Brut i la Bruta

Foto: Eva Balcells i Laura Pardo

roba de casa modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

CAMINADA POPULAR DE TORÀ

La Caminada Popular torna amb tot el seu encant i estrena el Camí de l'Aigua de Torà. Anoteu-la a l'agenda: 24 d'abril

41^a
CAMINADA
POPULAR
DE TORÀ

Aquest any sí. Després d'una caminada digital, després d'una caminada *Covid-free*, enguany tornem amb més força que mai: respectarem les normes Covid, tornarem als orígens i presentarem en societat la criatura que vam gestar en aquests maleïts dos anys que ja hem deixat enrere: el Camí de l'Aigua de Torà.

Volem que vinguis, que descobreixis territori, racons on possiblement no hi hagis estat mai, que ensumis timó i romaní, que com sempre gaudeixis de trobar-te a un i a l'altre i fer-la petar, que maleeixis l'organització per aquella pujada interminable fruit del teu baix nivell de forma o les nafres per no portar el calçat adequat... i que et mengis aquella pa amb botifarra assaborint-lo més

que un bon àpat a cal Jubany.

El Camí de l'Aigua, del que tant hem sentit parlar, ja té forma. L'itinerari serà el que fareu enguany, encara no està del tot acabat, faltarà senyalització definitiva, algun banc per descansar, un amagatall per veure fauna... Però això ja ho anirem fent a mesura que puguem.

Aigua, vegetació, elements d'obra civil amb què els antics pobladors miraren d'ensinistrar l'aigua i un plaer per tots els sentits i per tots els gustos.

Veniu el dia 24 d'abril i gaudiu de la #caminadatorà i del #camidelaiguadetora. I si pel que sigui no podeu venir, feu (tot amb singular o en plural) les inscripcions i vine quan vulguis, durant un mes estarà marcada.

FOTO: PERE GUIU

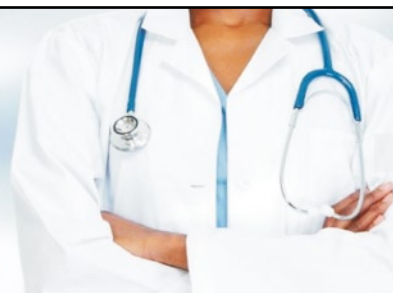
Inscripcions:

- Inscripció anticipada (fins al 9 d'abril): aportació 12 euros
- Inscripció el mateix dia de la caminada: 15 euros, 45 minuts abans de la sortida sempre i quan no se superi el límit de participants
- Per fer inscripcions anticipades, fins el dia 9 d'abril:
 - A Cal Miramunt
 - A l'IBAN ES33 3140 0001 9600 0200
 - Bizum al 686 588 187 - Concepte: CAMINADAETORÀ X (nº) adults, X (nº) menors
 - Indicar sempre: Nom, Cognoms, Telèfon
 - Fins a 10 anys el dorsal és gratuït, els nens/es han de venir acompanyats d'un adult que se'n faci responsable.

Fitxa tècnica:

- Diumenge 24 d'abril de 2022
- Sortida a les 9,00 h de les Piscines Municipals de Torà
- Recollida de dorsals (inscripcions anticipades portar resguard):
 - el mateix dia de la caminada a partir de les 8,15 h
 - recollida anticipada a Cal Gegó: la setmana prèvia, dies a concretar
- Arribada: Piscines Municipals de Torà
- Ruta llarga: 16 km. Ruta fins a la Font del Ternàs: 9 km
- Obsequi: ampolla metàl·lica per omplir-la d'aigua o el que més us agradi i un imant
- Avituallament: coca i xocolata i pa amb oli i fuet i, a més, per la ruta llarga, fruita
- En acabar, a Torà, tots els participants tindran dret a un entrepà de botifarra, fruita i beure.

Serveis Mèdics Calaf

Medicina general
Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
Pilates adaptat a la teva condició física
Podologia
Psicoteràpia
Anàlisis clínics
Carnets de conduir i altres permisos
Revisions esportives
Certificats mèdics

El teu centre
de referència

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

WWW.

APACTora.org

Fes-te'n soci

Atenció personalitzada per a avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a particulars, despatxos, obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

SOM LLAVOR
SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA
ASSEGUANCES

LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS

MAQUINARIA AGRÍCOLA

EL JOVENT DE TORÀ AMB LA MARATÓ

El diumenge 13 de març se celebrava, després de dos ajornaments i varis incidents, la 3a edició de l'Escala en Hi-Fi per la Marató de TV3 impulsada per l'Associació de Joves de Torà. Tot i els entrebancs, però, l'acte lluïa de dotze números interpretats per diferents veïns i veïnes del poble, de totes de les edats, de diferents estils: remix, sardanes, bachata, veu solista, música en directe... Com a novetat, enguany la mitja part estava protagonitzada pel sorteig de tres paneres amb productes aportats solidàriament pels diferents comerços locals.

L'acte va ser molt ben rebut, amb un total d'uns 300 espectadors, la col·laboració dels quals va permetre aconseguir un total de 1.382,20 euros destinats a la Marató de TV3 per a la Salut Mental.

Agraïm molt la solidaritat de tots i cada un dels participants, així com la de tots els assistents i comerços locals per les seves aportacions, i animem tothom qui vulgui plantejar-se muntar un número per una possible pròxima edició a fer-ho! Com més serem, més riurem!

Associació de Joves de Torà

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

VIURE LA GUERRA EN PRIMERA PERSONA

Redacció.- No ens escapem de la guerra d'Ucraïna. I no solament perquè la vivim en directe per les cadenes de la televisió i les xarxes socials, sinó perquè coneixem famílies ucraïneses que estan entre nosaltres i que viuen la guerra en primera persona. Persones que estan patint pel seu país i pels seus familiars d'allà i això mou la nostra empatia, simpatia i solidaritat. El fet de tenir Guissona tan a prop nostre i que sigui el municipi on es concentra una gran població d'ucraïnesos i també en pobles de la zona, fa que també nosaltres estem vivim la guerra en primera persona i ens neguiteja més que altres conflictes, que també hi són.

Totes les guerres són injustes i un fracàs de la humanitat, per més que els analistes polítics trobin multitud de causes i històries que expliquen el perquè. Aquesta injustícia, viscuda de prop ens invita a moure'ns i buscar remei i acolliment als refugiats.

Des de LLOBREGÓS INFORMATIU ens solidaritzem amb les víctimes i els seus familiars i desitgem que aquesta barbàrie s'acabi aviat.

En aquestes pàgines presentem testimonis i accions concretes de la solidaritat que ha despertat en els nostres pobles, acollint refugiats i oferint aliments, roba i material sanitari per enviar a les víctimes d'aquell país.

Acollida a Biosca

Jordi Llauredó.- El passat dia dotze de març, van arribar les primeres persones refugiades de la guerra a Ucraïna. Ja feia dies que les escoles de Biosca estaven sent condicionades per part de la gent gran del poble, Ajuntament i molt voluntariat per part dels veïns.

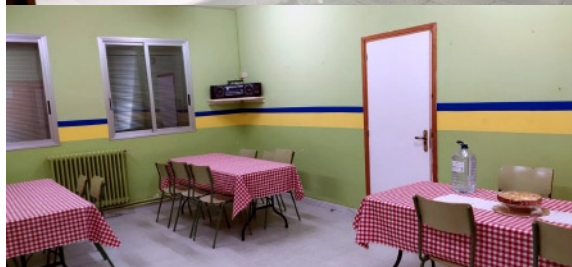
Espai de dormitori, cuina, lavabos i diversos espais han estat arreglats i pintats per acollir de moment 7 persones, dues famílies i una noia sola.

L'acollida ha estat possible gracies a la coordinació de l'Ajuntament de Biosca amb el de Guissona, que ha creat diversos espais d'acollida.

De moment s'ha empadronat a les persones acollides, per poder facilitar els tràmits de la protecció temporal (tarja sanitària, permís de treball i residència).

Entre altres activitats estan fent classes de català i els nens en edat escolar van a Guissona on s'han habilitat espais per fer d'escola.

L'allotjament a les escoles de Biosca serà temporal, mentre se les ubica o troba un habitatge, allà on decideixin anar a establir-se per viure o treballar.

Els joves de Torà prenen la iniciativa

AJUDA PER A UCRAÏNA

DIUMENGE 6 DE MARÇ
12H CONCENTRACIÓ
DAVANT
L'AJUNTAMENT DE
TORÀ I LECTURA DE
MANIFEST PER PART
DE LA COMUNITAT
UCRAÏNESA DE TORÀ

I SEGUIDAMENT...
VERMUT POPULAR

*Les recaptacions econòmiques aniran destinades a ajuda humanitària

PUNTS DE RECOLLIDA

Diumenge 6 de Març

- 📍 Ajuntament de Torà (12-14h)
A partir de dilluns 7 de Març
- 📍 Bar Restaurant Trèvol (tot el dia)
Carretera de Calaf, 15
- 📍 Ajuntament de Torà (8-15h)

ES POT AJUDAR ECONÒMICAMENT O PORTANT EL MATERIAL SEGÜENT:

- Mantes i sacs de dormir
- Roba d'abric
Roba tèrmica, mitjons gruixuts, guants, gorros, etc.
- Màrtegues
- Menjar en conserva
preferiblement conserves en llauna i aliments llestos per a consumir
- Piles
- Medicaments de primers auxilis

L'listats de material i medicaments:

Associació de Joves de Torà. - Davant la situació de guerra que està vivint Ucraïna, l'Associació de Joves vam voler aportar el nostre granet d'arena. El diumenge 6 de març en col·laboració amb l'Ajuntament de Torà, es va organitzar una concentració i un vermut solidari per mostrar suport a Ucraïna i a la comunitat ucraïnesa de Torà.

Aquest acte va estar protagonitzat per la lectura d'un manifest per part de la comunitat ucraïnesa de Torà, seguit d'un vermut solidari per recaptar ajuda econòmica. La suma total va ser de gairebé 2.000 euros, que aniran destinats a l'ajuda d'Ucraïna. A més, es va recollir material d'ajuda humanitària com ara roba d'abric, mantes, piles, medicaments i menjar en conserva.

La guerra no és cosa d'un dia i és per això que la recollida d'ajuda, tant econòmica com material, segueix oberta a l'Ajuntament de Torà de dilluns a divendres en horari de 8 a 15 h; al bar restaurant Trèvol de dilluns a dijous de 7 a 22 h i divendres i dissabtes de 7 a 00 h, i a la Farmàcia de dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 17 a 20 h i dissabtes de 9 a 14 h.

Moltes gràcies a tots els qui va col·laborar. No deixeu d'aportar el vostre granet de sorra. Ucraïna ens necessita més que mai.

Guissona es mobilitza

Redacció. - Guissona està liderant la solidaritat en les nostres comarques, habilitant, juntament amb Càritas i molts voluntaris, llocs d'acolliment i recollida de material per enviar als refugiats de Polònia i altres llocs.

Maksym Demchuk és el conductor del camió que ha fet més de 2.500 quilòmetres durant 3 dies per arribar a la població de Pruszków, a Polònia. Va sortir de Guissona amb el seu carregament de dotze tones i mitja de roba, mantes, sacs de dormir, material sanitari i aliments enllaunats, recollits durant els dies anteriors al locutori On-line de Guissona. Aquest espai, també va ser un punt de recollida de poblacions veïnes d'aquest material.

Jaume Ars, alcalde de Guissona, ha valorat molt positivament aquesta iniciativa però fa una crida a parar aquesta recollida massiva, i veure quins són els materials més necessaris, ja que segons les ONGs internacionals s'estan acumulant a la frontera". A més a més, destaca que "s'està gestionant poder centralitzar la recollida a la província de Lleida, concretament a la capital".

A l'hora de tancar aquesta edició, ja són dos els camions que han sortit de Guissona cap a Polònia.

VIURE LA GUERRA EN PRIMERA PERSONA

Ivorra també es prepara per acollir refugiats

Redacció.- El poble d'Ivorra està habilitant també dos espais per poder acollir famílies refugiades procedents de la guerra d'Ucraïna. Davant les gestions que està fent l'Ajuntament de Guissona, Ivorra es va mobilitzar i, segons ens ha comunicat l'alcalde, Jordi Ribalta, ja s'està treballant per adaptar l'habitatge de la mestra de l'antiga escola, com un dels llocs per acollir alguna família. També la rectoria, segons el rector Fermí Manteca, serà rehabilitada per a aquesta finalitat; s'hi han de fer obres i tardarà més en estar enllestida.

Aquesta solidaritat estesa per tota la comarca i per extensió a tota Europa ha de marcar el camí perquè la solidaritat s'estengui a tota persona necessitada d'ajuda, que ha de fugir de qualsevol guerra o de la fam.

PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUM
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUM
PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PL
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUM
PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PL
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUM
PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PL
QUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQU
UMA · PALETISAT I BOLQUET PLUMA · PALETISAT I BOLQUET PLUM

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com

Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Taller SANTI SANAÛJA

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÛJA (Lleida)

Les dones i la guerra o la presència silenciosa

Fa uns pocs dies, a Roma, vaig tornar a contemplar una obra de Bernini que –com tantes obres d'aquest geni del bar-

la llar. Se la considera una obra que representa el concepte de “pietat filial”, però penso que també pot ressonar-nos en el context actual d'una guerra que ha obligat a fugir a tanta gent de les seves llars i a les que no saben si podran tornar mai més o en quin estat es trobaran si poden fer-ho. Eneas, Anquises i Ascani fugen de la Troia devastada i el primer, Eneas, serà el fundador mític de la ciutat de Roma, tal i com ho explica l'Eneida de Virgili. Però fixeu-vos que en aquesta història només hi apareixen homes, o en tot cas el component masculí del llinatge. On són, doncs, les dones en una guerra?

Sabem del paper tan important que van tenir les dones a la rera, tant a la Guerra Civil Espanyola com a les guerres mundials, sigui fabricant material bèl·lic i altres elements necessaris, sigui com a infermeres, etc. Potser perquè ja érem a punt d'acabar el segle XX i ja teníem més informació sobre moltes coses, vam ser testimonis del patiment de moltes dones bòsnies que eren víctimes de violència sexual per part de les tropes sèrbies, en el que es coneix com la utilització de la violació com a arma de guerra. Recordo que va impressionar-me molt que l'any 1995, el papa Joan Pau II –que el 1988 ja havia causat polèmica amb la carta apostòlica intitulada “De Mulieris Dignitatem”– dirigís una “Carta a les dones” on implorava a les víctimes de violació durant

la guerra dels Balcans que no avortessin, malgrat el fruit del seu ventre dugués la llavor de la violència.

Potser ara la situació a Ucraïna és diferent, però cada guerra ens parla de totes les guerres anteriors i jo em demano per com deuen viure les dones que tenen fills en edat militar que aquests vagin a lluitar pel seu país davant una superioritat militar com la dels russos. Sempre m'expliquen que la meua

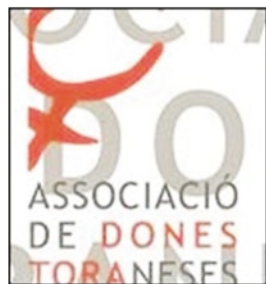
Les dones sostenint la vida i com a pal de paller en silenci, sigui mantenint-se fermes a casa, sigui fugint de la barbàrie

besàvia, per la Guerra Civil, va trobar-se sola a casa, sense el marit ni els tres fills, a la presó o al front. Ella no parlava castellà, però si passava algun soldat demanant alguna cosa (quasi sempre menjar) ella li'n donava pensant que almenys els seus fills, si es trobaven en la mateixa situació, fossin també auxiliats per algú de cor pietós. Les dones sostenint la vida i com a pal de paller en silenci, sigui mantenint-se fermes a casa, sigui fugint de la barbàrie i mirar de començar de nou per poder donar als qui estimen una cosa tan incerta com valuosa: futur.

Maria Garganté Llanes

roc– em commou. Es tracta de l'escultura que representa Eneas, Anquises i Ascani, fugint de Troia. Eneas duu al seu pare, ancià i malalt, a coll. El pare, malgrat la fragilitat del seu cos, sosté les estatuetses dels “Iars”, petites divinitats que representen els avantpassats familiars i són imatge de la protecció de la família i el llinatge. Als peus de l'escultura, el petit Ascani sosté un petit recipient amb foc, representant el foc i el caliu de

DUES DONES TORANESES

A l'exposició "Dones rurals, dones de Lleida"

Enguany, per commemorar el Dia Internacional de la Dona Treballadora, Torà va rebre, durant la setmana del 28 de febrer al 6 de març l'exposició "Dones rurals, dones de Lleida", un recull de diferents dones del territori nascudes abans del 1940.

L'objectiu era visibilitzar i reivindicar dones del món rural de Lleida que han estat referents per a altres dones i per les seves comunitats i municipis.

L'Institut Català de la Dona va recollir un total de 68 biografies, algunes amb vides internacionals i d'altres amb vides locals, dones amb vides gairebé anònimes i dones conegudes, algunes dones amb estudis i d'altres que no pogueren estudiar. Dones transgressores, valentes i polifacètiques. Pioneres que han obert camí a altres dones en càrrecs públics o en professions.

Totes tenen en comú que han estat dones importants per a les seves comunitats.

Segurament que a Torà en trobaríem més de dues i de tres que s'han involucrat amb i per al poble.

De totes les biografies que es van presentar, hi havia les de dues dones Toraneses, la Neus Molins Vilaseca i la Rosa Maria Santamaria Escaler.

La Neus i la Rosa Maria van ser dues dones que molts havíem conegut. Havien estat dones treballadores per a la seva família i per al seu municipi, dones estimades pel poble i pioneres en diferents àmbits.

Van ser unes dones avançades al seu temps i que ens han deixat bones experiències per inspirar-nos.

El dia 5 de març i en motiu del dia Internacional de la Dona treballadora, es va fer un acte

de reconeixement a les seves trajectòries, per la seva dedicació i pel seu treball social, cultural i polític.

Acte que va tindre lloc a la plaça del Pati, amb una molt bona assistència de veïns i veïnes de Torà, on s'entregà a les famílies, de part de l'Associació de Dones Toraneses, una figura decorativa amb una inscripció per recordar aquest dia.

Es va comptar amb les intervencions de la consellera de Serveis Socials, Salut i Igualtat del Consell Comarcal de la Segarra, Gemma Martínez; la tinent alcalde de l'Ajuntament de Torà, Isabel Torres; i representació de les famílies de la Neus i la Rosa Maria.

Tot l'acte va ser amenitzat amb les veus del grup Vocal Mezzos. Aquest grup es creà a finals de l'any 2009 per experimentar i gaudir de diferents repertoris a veus blanques, i de les quals vam poder disfrutar.

En finalitzar l'acte es va servir un refrigeri per a tots els assistents.

Va resultar ser un dia molt especial i emotiu, tant per les famílies com per les persones que recordàvem la Rosa Maria i la Neus.

Tant de bo que a Torà puguem seguir homenatjant dones del nostre poble per la seva tasca, valentia i lluita per l'empoderament femení.

ASSEMBLEA GENERAL

El passat 5 de març va tenir lloc l'assemblea general ordinària de l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà. A part d'aprovar l'acta de la reunió anterior, es va fer un repàs de les activitats dutes a terme durant l'any passat, destacant, entre d'altres, la caminada popular que es va fer de manera diferent a causa de la situació sanitària provocada per la pandèmia; així es va realitzar a través del Camí de l'Aigua, una nova iniciativa de l'APACT. Igualment es van valorar altres activitats, com ara el Cós de Sant Gil, també amb novetats, les exposicions a Cal Gegó, la publicació del Llobregós Informatiu i l'edició del llibre sobre les Guerres Carlines.

També es va presentar l'estat de comptes i les propostes d'activitats per aquest any 2022: la Caminada Popular, obres a Cal Gegó, altres expo-

sions, el recorregut GR-170, sortides culturals, etc. a càrrec del responsable de cada àrea.

També es va valorar la col·laboració amb altres entitats, l'Associació d'Amics de la Torre de Vallferosa i Brot Verd, així com la relació amb l'Ajuntament de Torà.

Fermí Manteca

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

C/ Sant Pol, 13
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

La teva publicitat aquí

973 473 265

(Per tant sols 8 euros en cada número, IVA inclòs)

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

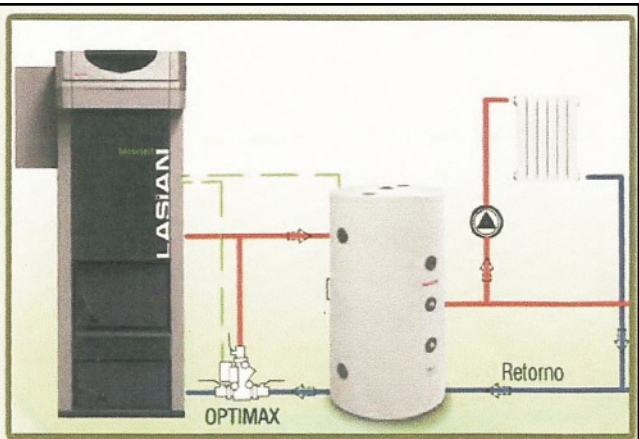
Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomasa

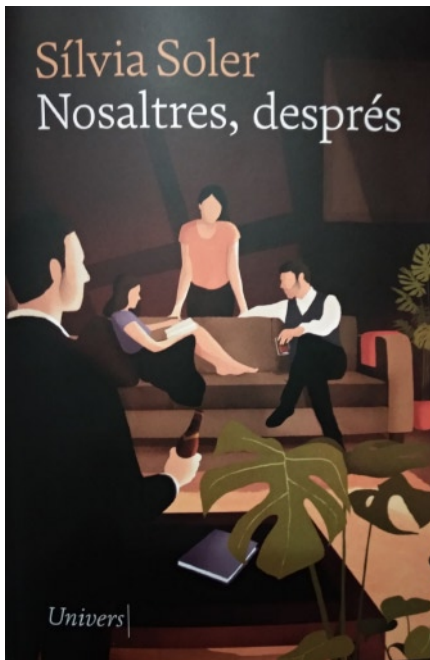
Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

LLIBRES RECOMANATS

Dani Vidal

Nosaltres, després

Sílvia Soler

208 pàgines

Univers (2021)

La periodista i escriptora Sílvia Soler i Guasch (Figueres, 1961) té una llarga trajectòria com a novel·lista. Ha publicat, entre altres, *Mira'm als ulls* (Premi Fiter i Rossell 2003), *Petons de diumenge* (Premi Prudenci Bertrana 2008), *L'estiu que comença* (Premi Ramon Llull 2013), *Els vells amics* (2017), *El fibló* (2019)...

Nosaltres, després és la seva darrera novel·la, i s'ha convertit en un èxit de vendes. Es tracta

d'una història que gira al voltant de quatre personatges: la Marta, el Jim, la Rita i el Guillem. Tenen cap al voltant de 50 anys i en fa més de 20 que es coneixen. El llibre va descobrint diferents vivències que han passat junts durant aquest temps. Experimenten alegries, desitjos, frustracions i, sobretot, l'amor i l'amistat.

El llibre posa en valor la necessitat de saber-se reconciliar amb la gent que s'estima, siguin els amics, la família o la parella.

Sílvia Soler ha escrit amb el seu estil característic, detallista i cinematogràfic, una novel·la que no es pot deixar i que atrapa els lectors. Us la recomanem!

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

NUM. 12
ABRIL 2022

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

PARAULES I MANUSCRITS

Les societats canvien, i les llengües malden per adaptar-s'hi. Com digué el lingüista nord-americà Noam Chomsky, «les llengües d'avui no són pitjors que les d'ahir. Són més pràctiques, com el món en què vivim». Els canvis en la llengua, així doncs, són els reflexos d'un instant concret de les societats. Per exemple, mots com «lol» —de l'anglès *laughing out loud*—

o «whisky» denoten una societat en contacte amb la cultura anglesa i certament globalitzada. Un altre exemple: els romans originàriament usaven el mot *facies* (faç) per a referir-se a la part frontal del cap. No obstant això, s'imposà el mot *cara*, del grec antic κάρα. L'adaptació i èxit del mot denota inequívocament la profunda relació que hi hagué entre grecs i llatins.

Aquí, en aquest cas, em dedicaré a reconstruir petits aspectes de la vida catalana a partir de manuscrits dels segles XV i XVI, els quals reflecteixen la societat catalana de l'edat moderna. En primer lloc, és interessant d'estudiar peces de roba que es duïen antigament i que ara han desaparegut. Les senyores d'edat o les monges solien dur un *mongil*, un tipus de vestit llarg. També era freqüent vestir una *atzarena*, que era un vestit igualment llarg i rodó. Una altra peça força comuna era el *gipó*, que era una peça de vestir, amb mànigues, ajustada i cenyida al cos i que arribava fins a la cintura. Podia ser dut tant per homes com per dones. També homes i dones vestien la *gonella*, que era una peça composta de cos i falda. I a sobre dels altres vestits podien dur un *robó*, un tipus de vesta llarga.

Segonament, he recollit un parell de mots que fan referència a qüestions de vida dels antics. És el cas del verb *avidar*, que té el sentit de donar vida, mantenir la vida. És equiparable a mantenir o cuidar. També he recollit el mot *no-lència*, que designava un tipus d'incapacitació de la voluntat.

Tots aquests mots són pràcticament desapareguts en l'actualitat i, per tant, fan evident que la llengua és canviant. Hem de veure els documents antics com a finestres que ens obren pas cap a les societats de l'antigor. I cal que tinguem present que les paraules manuscrites no úni-

Gipó (Museu Virtual de la Moda de Catalunya)

cament són el rastre d'un pinzell esmorteït que conserva l'olor del passat, sinó que són reflexos ben pintats de les societats.

Adrià Castellà

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS

Prats Serrat
 SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
 TRANSPORT ESCOLAR
 GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
 C/ Calaf, Nau 2 · 25750. Torà. LLEIDA
 Tels: 973 473 590 · Fax: 973 473 807
 e-mail: info@autocarspratserrat.com
 web: www.autocarspratserrat.com

ELS VEÏNS DE DALT SÓN GENT ESPECIAL

Els veïns de dalt són gent especial, sempre me'ls he mirat amb un cert respecte i por, i també, perquè no: admiració.

Des de petita hem viscut a la seva ombra i vulguis que no, un cop tens aquesta sensació, per molt que les cares canviïn, ells sempre són aquells veïns de dalt dels que la mare em deia que calia allunyar-se'n. Som família, o algun cop ho hem estat, ara crec que ja no ho recorden i la seva condescendència envers nostre s'ha mudat en cert deix d'agressivitat. No porten gaire bé que escoltem *rock&roll* i que amics nous ens vinguin a visitar.

Crec que una vegada tot l'edifici era seu i en algun moment en van anar perdent la propietat, però mai van deixar de comportar-se com si ho continuessin sent. Si hi havia una reunió de veïns on algú volia una millora, o fer alguna cosa diferent a com s'havia fet, la seva mirada ens fulminava. Suposo que al llarg dels anys la gestió devia ser tan pèssima, i també corrupta dins la família, que van anar perdent el poder i les propietats. Ara els veïns de dalt volen fer com abans i manar-nos.

Però nosaltres ja no volem, coneixem gent nova tota la estona i com que cada cop hi tenim més finestres a casa, veiem el que passa fora. Els

El replà és fosc i, per molt que ho provem, no veiem les escales que porten cap a la porteria de casa, i no sortim

veïns de dalt hi tenen cortines a les finestres, nosaltres ja no, i de lluny a vegades, si les obres, escoltes converses de gent que viu de

manera diferent. Però és de lluny, i per molt que nosaltres els cridem des dels finestrals del tercer, ens senten, però no ens escolten. I fins ara sempre, sempre dels sempre, una veu tenebrosa des de dalt ens obliga a callar i sobretot ens diu que no fem soroll, perquè ells són allà. Jo de petita no ho notava, però la veu, a poc a poc i a mesura que hem crescut, s'ha fet més tenebrosa, més perillosa.

Però no hi pensem! Realment creus que un dia ens faran mal, o vindran a foragitar-nos de casa nostra? Ho ben dubto, em diu el pare, no veus que en algun moment vam ser família ells i nosaltres?

El replà és fosc i, per molt que ho provem, no veiem les escales que porten cap a la porteria de casa, i no sortim, sabem que hi ha una altre vida allà fora, però els veïns de dalt s'han limitat a dir que no hi volien llum a la escala; potser no la podien pagar? Això ens obliga a restar aquí dins sense possibilitats de créixer o de fer una nova vida, perquè no es veu ni on són els esglaons que ens por-

LEDS C4

outlet
BOTIGA

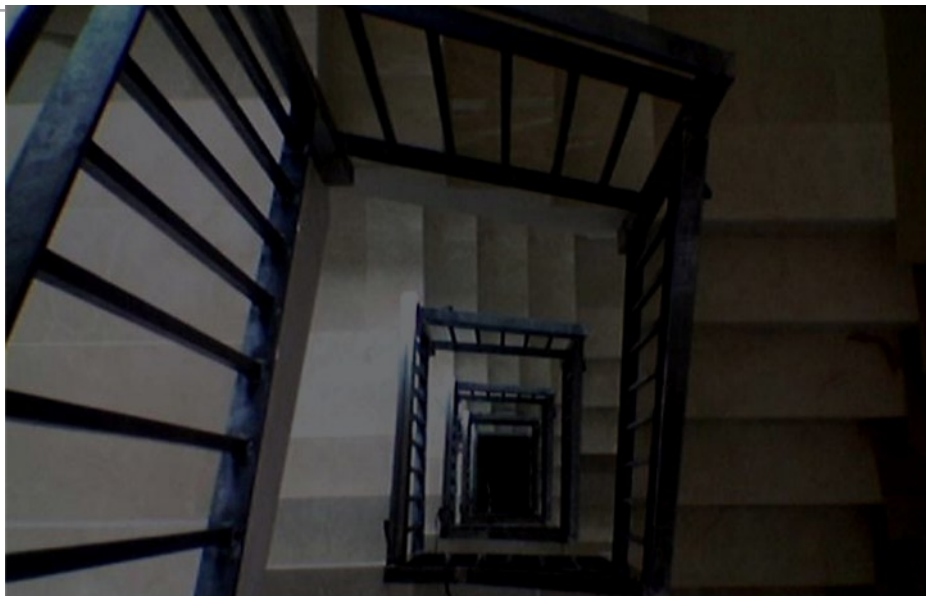
De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 468 121

tarien cap a fora. I si ens trobem el veí de dalt, el gris que sempre ens fa por amb amenaces? I si ens el trobem i anem soles? I si

se'ns menja? Els veïns de dalt ens fan por i ens aboquen a viure a la misèria. Per què ho fan? Potser és que ens volen com ells, tristos, foscos, i grisos, sense futur, ignorants i estúpids, acovardits i parats. Sé de bona tinta que a dalt també hi viuen nois i noies com jo que volen un món diferent, o que volen aquell món diferent que veuen des de les seves minúscules finestres encortinades, però ja us dic, que si jo tinc por, elles deuen sentir un terror immens sentint l'alenada freda al clatell dels caps de família que els controlen.

Però fins quan podran mantenir les persianes baixades i els baldons posats? Creieu que podríem parlar amb ells, o fer com si no hi fossin, provar de marxar sols i fer amics nous, jugar-nos el tipus per un futur millor? Podríem fins i tot redecorar les nostres cases, obrir més finestres i posar més llum a tot arreu. Un món més modern, potser no és millor, però amb més possibilitats per poder ser nosaltres i no tant els nostres veïns.

Sí, ho provarem aquesta nit, demanarem als de

fora que ens ajudin i segur que algú vindrà a donar-nos un cop de mà, espero. Hauran de ser de fora de casa, de l'edifici fins i tot, perquè els de dins els hi tenen pànic a aquests veïns de dalt que abans ho manegaven tot, i els obeeixen a cegues.

Aquesta nit, sortiré en silenci i espero que no m'enganxin; quines pors, tu! Creieu que és normal? Jo diria que no, però és que a aquestes alçades de la pel·lícula ja no saps què és i què no és normal.

En fi, us deixo aquesta nota embolicada en una piloteta de goma que he trobat i us la tiro per la finestra per si algun dels d'allà fora, algú de vosaltres, la troba i em dona un cop de mà quan em trobi pel carrer.

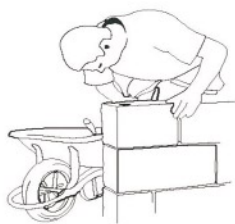
Em sento com una noia amb sabates noves! I tinc fe.

Ah! El meu nom és Ucraïna, per si ens creuem demà per la vorera.

Jordi Prat i Morgades

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

TOT AMUNT

Quan semblava que sortíem del pou de la pandèmia i ja ens començàvem a veure les orelles deixant de banda la mascareta i totes les penúries i restriccions que hem hagut de patir tots els mortals en aquests llargs dos anys de dubtes i incerteses, ara clatejada i en Putin ens ha posat en una guerra que el món no volia ni de broma. Com diu el refrany, hem sortit del foc per posant-nos a les brases i mai millor dit. Com aquell que diu, no hem tingut

temps encara de pair tot el que ens ha passat al llarg de la pandèmia, ni tot el que hem deixat enrere, i ara que tots estàvem eufòrics i cofois per una post-pandèmia on tot apuntava a una ràpida recuperació econòmica i a la tornada a la normalitat que havíem deixat durant més de dos anys, resulta que no serà així ni de bon tros. La guerra ho ha canviat i ho ha trasbalsat tot i la globalització mundial ens ha fet adonar de la fragilitat del nostre món i que la pau es pot trencar

en un obrir i tancar d'ulls. Ens les prometíem molt feliços i en pocs dies tot s'ha anat en orris. I per postres tots els preus amunt i força. Els preus han pujat sense control per la por que la guerra ens deixi sense productes bàsics. La llum està fora de control amb uns preus que no s'havien vist mai. Passa igual amb tot el que penja del petroli, i el preu dels combustibles també està pels núvols.

I un tema a part és l'encariment sense precedents de tots els cereals, i això sí que és gravíssim de totes totes. Ucraïna i Rússia són grans productors de cereals i ara les exportacions a Europa pel mar Negre s'han interromput per la guerra i per això tenim al damunt un greu problema ja que el nostre país importa molt blat de moro i blat d'aquestes zones, i ara no vindrà ni una tona i tot sembla indicar que com que són molt amics els russos amb els xinesos, el cereal se'n anirà cap a Xina deixant-nos a Europa amb el cul a l'aire. Aquesta situació genera molta preocupació sobre tot entre els ramaders, que hem de seguir alimentant com puguem el bestiar que tenim a les nostres explotacions i com que hi ha menys oferta el preu dels cereals s'ha disparat i això ocasionarà en poc temps que els costos de producció se'ns mengin els beneficis. Els pagesos i ramaders, entre la sequera d'enguany i els preus elevats de les matèries primeres per fer pinsos, el preu elevat dels combustibles,

fertilitzants, herbicides, llum etc., etc., ho tenim molt fotut i si no, temps al temps.

La guerra d'Ucraïna afectarà la butxaca de tothom i molts sectors productius no podran aguantar aquesta escalada inusual de preus i no crec que ningú se'n pugui lliurar a curt termini. L'economia mundial trontolla i de moment ens venen dies difícils per a tothom i tant de bo es puguin trobar solucions ben aviat o tindrem un greu problema entre mans tots plegats.

Josep Verdés

DESPATX D'ARQUITECTURA

estudi
BLAT
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

POCA-SOLTADES

Un parell de germans de Torà o els seus voltants protagonitzaven a Barcelona actuacions per fotre's de la gent...

A força d'escriure cada dos mesos aquest article a partir d'experiències transmises pel meu pare me'n vaig adonant que els records acumulats de les seves vivències potser són més dels que em pensava.

I és que, si fa quatre mesos pensava que havia exhaurit els temes, de mica en mica han anat aflorant capítols que en Jaume Vilagut m'havia esmentat sobre la seva infantesa o joventut.

La inspiració en aquesta ocasió ha estat ben casual, perquè no sé per quina raó m'ha vingut a la memòria en Santi Sans, un humorista que, a banda de ser de la mateixa anyada que el meu pare, era un dels seus preferits; possiblement només superat per un altre que també era un dels meus predilectes, en Casto Sendra, més conegut com a Cassen.

Al pare li agradava força explicar acudits, tot i que exhibia la mateixa poca gràcia que jo a contar-los i tenia menys miraments que jo pel que fa al repertori. Però entre les seves històries còmiques me'n quedaren gravades de manera especial unes que, si no ho vaig entendre malament, eren certes i protagonitzades per un parell de germans de Torà o els seus voltants. Potser

algú de qui les llegeixi me'n sabrà donar més detalls, però estic convençut que la resta en gaudireu, sobretot si teniu en compte que aquestes situacions es produïren de debò.

Aquests poca-soltes, que operaven a Barcelona, ha-

vien protagonitzat diverses actuacions que no tenien altre objectiu que fotre's de la gent. Prova d'això és com se les van enginyar per muntar, tinc entès que a les Rambles de la capital, una mena de carpa on convidaven la gent a descobrir els peus més grans del món. Després d'adquirir una entrada, els passerells podien accedir a la zona, de la qual la majoria en sortia dient: "n'he vist de molt més grans, de peus...", a la qual cosa un d'ells els responia: "però no pas de tan bruts!".

Contava el meu pare, també, que un dia acudiren a una merceria interessats a aconseguir un botó "molt gran". Els dependents començaren a treure'ls mostres diverses, però no n'hi havia cap que els satisfés. "No, no: el volem més gran". I els comerciants anaren remenant per la botiga i traient més i més botons sense aconseguir que els poca-soltes donessin el braç a tòrcer. "Però quin tipus de botó esteu buscant?", demanaren a la fi els botiguers amb desesperació. "Oh! No-

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

Estanc *Papereria*
Quiosc *Objectes de regal*
Videoclub *Càrregues de mòbil*

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

S'emprovà el peu dret i, a continuació, demanà per emprovar-se el peu esquerre

saltres volíem un botó de carro...”, respongueren abans de marxar de l'establiment sense que els escalfessin. He d'informar les noves generacions que un botó de carro és aquella peça que ferma les rodes a l'eix.

Un altre episodi d'aquest parell tingué lloc a una sabateria. En aquest cas, s'hi presentà un d'ells demanant unes sabates. S'emprovà el peu dret i, a continuació, demanà per emprovar-se el peu esquerre. Inicià unes passes per la botiga per comprovar si hi caminava bé just en el moment en què hi entrà l'altre germà que li donà un parell de bufetades i sortí del punt de venda d'immediat. El que s'emprovava les sabates reaccionà sortint de l'establiment corrent rere l'agressor mentre el sabater l'animava: “vinga, que ja l'atrapeu!”. Poc

s'imaginava el comerciant que aquell suposat client ja no tornaria a aparèixer mai per la botiga i que l'únic record que en podria conservar serien les seves sabates velles.

La que em feia més gràcia, però, era aquella història en què un d'aquests poca-soltes anà a una carnisseria amb una paperina i els demanà si li farien el favor de pesar-li. Eren temps en què no tothom disposava de bàscules domèstiques, raó per la qual el carnisser no tingué inconvenient a posar a la balança aquell paquet. “Miri: això fa vuit-cents grams”, digué el comerciant, abans que el desvergonyit respongués: “Coi: sí que he cagat...”.

Jordi Vilagut

- # jardineria
- # plantes i accessoris a l'engròs
- # manteniments
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # gespa natural i artificial
- # tractaments fitosanitaris
- # podes
- # treballs amb fusta
- # instal·lació de reg
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

@ roger@calhuguet.cat

📞 655 633 520

📞 93 625 51 43

Pel broc gros

RIU MERDÓS

La citació més antiga que es coneix del Llobregós la trobem en un document de l'any 984 conservat a l'Arxiu Capitular de la Seu d'Urgell, no amb el seu nom actual sinó amb un de més punki: Merdario. Malgrat la diferència aparent ambdós topònims tindrien, segons els estudiosos de la matèria, la mateixa etimologia i no estarien relacionats amb la merda sinó amb el fang, teoria raonable tenint en compte que al segle X la vall del Llobregós era un territori de frontera, pràcticament despoblat, entre els comtats catalans i les terres andalusines. esclar que això era fa més de mil anys, perquè ara el nostre riuet de capçalera presenta un aspecte lamentable, especialment a partir de l'aiguabarreig amb la riera de Llanera, per l'abocament sense tractar de les aigües residuals de Torà i de la resta de pobles emplaçats al llarg del seu curs i de les rieres que hi afluïxen.

L'ús de l'aigua per a multitud d'activitats humanes –que inevitablement comporta la seva alteració en major o menor grau– és tan necessària com el retorn d'aquesta al seu cicle natural en el millor estat possible. Per això a finals del segle XIX, en ple auge del moviment higienista, es van inventar les depuradores. Si aneu al web de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i feu un cop d'ull al mapa d'estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) de la comunitat presumptament autònoma de Catalunya veureu que la conca del Llobregós és una de les poques on no hi ha ni una sola EDAR en funcionament i que, en canvi, hi ha moltíssims nuclis urbans que en disposen, inclosos pobles amb menys habitants que Torà

i que no tenen un espai natural protegit a pocs quilòmetres aigües avall de la seva ubicació.

– *Atura't, demagog, que la declaració d'Espai Interès Natural (EIN) del Llobregós es justifica per la presència de cinc plantes gipsícoles protegides, endèmiques de la península ibèrica i del nord d'Àfrica, no pel valor natural del riu!* Cert, la inclusió de la part meridional dels termes de Biosca i Sanaüja al Pla d'espais d'interès natural es deu a la presència d'unes plantes força modestes i poc abundants pròpies de les guixeres però ningú no pot negar la importància del riu que dona nom a l'espai. Fins i tot a principis dels 2000 l'aleshores nounat departament de Medi Ambient va fer-hi una repoblació de milers de cries d'anguila. Val a dir que les anguiles fan una part de la seva vida al riu i una altra al mar. Al tractar-se d'un peix amb cicle de vida migratori va desaparèixer de molts rius amb la construcció de preses que els impedièren remuntar-los. La repoblació d'anguiles al Llobregós, per tant, no va ser cap reintroducció real sinó una posada en escena per a demostrar el molt que els nostres mai prou ben estimats governants es preocupen pel medi. Postureig avant la lettre.

La mateixa Generalitat que abocava inútilment anguiles (i calés!) al Llobregós és l'administració responsable, mitjançant l'ACA, de tractar les nostres aigües residuals. Malgrat la manca de

depuradores apuntada més amunt no us pensés-siu pas que no se'n recorden: un edicte de l'aleshores departament de Territori i Sostenibilitat al DOGC del 25 d'octubre de 2018 declarava d'interès prioritari per a la Generalitat una setantena d'obres de sanejament d'aigües residuals urbanes a la zona compartida entre l'ACA i la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, entre elles l'EDAR i col·lectors de Torà. Un parell d'anys després, a finals del 2020, el Consell Comarcal de la Segarra va aprovar, prèvia acceptació de la delegació de competències dels respectius ajuntaments, els convenis de col·laboració entre el Consell i l'ACA per a la redacció dels projectes constructius de sanejament i depuració d'aigües dels municipis de Torà, Sanaüja, Massoteres, Ivorra i Biosca, amb uns pressupostos de 71.200 euros per a la primera, 59.700 per a la segona i 30.900 per a cadascuna de les altres tres. D'aleshores ençà no hi ha cap més notícia. No cal córrer, només fa una trentena d'anys que, mitjançant el *cànon de l'aigua* (abans de *sanejament*) inclòs al rebut que ens passa la companyia, paguem per un servei que no rebem. Mentrestant, si triguem gaire, sempre podem tornar a canviar el topònim del riu, aquest cop prescindint d'equívocs etimològics.

Josep Anton Vilalta

COM PARLO DE LA GUERRA AMB EL MEU FILL

“**M**are, arribarà aquí?” “Pare, per què moren persones a la guerra?” “Jo no em vull morir” “Per què hi ha guerra?” i un llarg etcètera. Us sona? Les famílies que teniu infants de 5 anys en amunt segurament ja us heu trobat en una situació compromesa relacionada amb aquest conflicte bèl·lic. A l'escola en parlen, sí, però les pors, preocupacions, angoixes... les reserven per casa. Llavors, com ho gestiono?

Abans de res, com estem els pares? Adonar-nos de com estem gestionant nosaltres mateixos aquesta situació, de si estem molt preocupats, angoixats, parlem amb un to de veu més elevat, sentim ràbia, impotència, rebuig... és el primer pas. Tot és percebut pels nostres fills, tot. Encara no hem sortit d'una pandèmia, estem remoguts emocional i psicològicament, i de sobte una guerra. Ara, precisament, ara. Doncs, sí. Ara. Ens toca viure aquesta nova experiència i això és el que hem de transmetre als nostres fills i filles. No entenem res, no ho compartim però és el que hi ha. El món és hostil, a vegades, i ells ho estan descobrint abans d'hora.

Una vegada identificades les meves pròpies emocions vers el conflicte, observo les del meu fill/a. El veig més irritable? Cansat? Es desperta a mitja nit i vol dormir amb nosaltres? Menja compulsivament? Crida? Parla molt de guerres, morts? Totes aquestes conductes són fàcils de veure, però, i els infants que no han mencionat res del tema? Oferirem un espai perquè ho facin. Directament els hi podem preguntar si han sentit alguna cosa del que està ocorrent a Ucraïna, què els hi han explicat a l'escola, què en pensa... Escoltar-los i estar presents per tot el que ens vulguin dir. Pot passar que no en vulguin parlar, poden tenir por de les nostres respostes (si jo tinc por que vingui la guerra a casa meva i la mare m'ho confirma, millor no li pregunto). Doncs el respecte, li dic que podem parlar quan en

tingui ganes i ho necessiti.

Quan arriba el moment de parlar-ne, el que hem d'intentar transmetre al nostre fill/a és que la guerra és en un altre país, no aquí. Podem utilitzar un mapa, en els infants més petits, per situar-los. Quan l'infant és més gran i ens fa preguntes que nosaltres no sabem respondre, els hi diem la veritat: “ara mateix no et puc contestar perquè no ho sé, però si vols busquem la resposta entre els dos”, “jo tampoc entenc el perquè està passant això”, “ara mateix estem bé, aquí, a casa nostra, no puc saber el que passarà en un futur”. Centrar-nos en el aquí i ara ens ajudarà en moltes ocasions a no perdre el focus. Nosaltres som els adults i tenim la informació racional que a ells els hi falta. Els infants

Vanesa Pérez
Psicòloga
col. 26476

Acompanyament psicològic a infants,
adolescents i famílies

Especialització en trastorns del
desenvolupament
Atenció a la diversitat funcional

vanesa-perez@copc.cat
699038055
psicologainfantil341164141.wordpress.com

són una font d'imaginació brutal i, a vegades, els hi pot anar en contra. Ajudem-los a posar paraules a tot el que senten per tal que puguin organitzar els seus pensaments. Començar nosaltres dient: “em sento preocupada...” “sento tristesa quan penso en...”. Valideu totes les emocions, us ajudarà a connectar amb les seves. Penseu en aquest poder d'imaginació que tenen i no els hi deixeu veure cap imatge ni de guerres ni de morts ni actes violents, res. Ara mateix, la seva maduració cerebral no és suficient per poder integrar aquest tipus d'informació visual. No és qüestió de covardia, és protecció.

Vanesa Pérez, psicòloga

ULL AMB LES XARXES!

El teu fill t'observa

Una vegada, formar part d'una xarxa social ens va ajudar a localitzar algú que havia perdut el seu DNI i ho vam prendre com una de les coses positives que tenen les xarxes socials: la comunicació per facilitar-nos la vida.

Facilitar-nos la vida no vol dir està tot el dia enganxats a la tecnologia que ens connecta amb aquestes xarxes i que actualment n'hi ha de tot tipus.

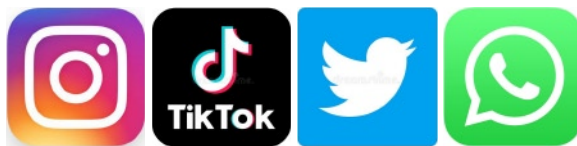
N'hi ha que les hem integrat com una eina substitutòria de la trucada telefònica i n'hi ha que ens distreuen, ens capten l'atenció, ens mantenen absorts amb la mirada fixada a la pantalla i anul·lant la capacitat de prendre la decisió de tancar la pantalla.

Les xarxes socials tenen un poder extraordinari de cridar l'atenció del seu usuari i hipnotitzar-lo de tal manera que costa molt no seguir connectat veient el que fan els altres i la quantitat d'ofertes que arriben buscant crear necessitats innecessàries i sense haver-les sol·licitat.

Els teus fills ja creixen en aquest entorn i també en són participants. Però el més immediat que veuen ets tu. El teu fill t'observa cada dia encara que no t'ho sembli.

És per això que cal posar consciència a l'ús que fas de les xarxes socials: l'estona que hi dediques; si et distreu d'altres activitats més prioritàries.

Mostra al teu fill en quin moment poden ser útils

(consultar, ...) i explica-li que cadascun ha de viure la seva vida, que moltes coses no són tal com ens les mostren, només veiem una façana i no sabem quina és la realitat que hi pot haver al darrere. Exposa-li que mentre està pendent de les activitats que pengen els altres, deixa de fer les que li agraden. Que s'ha de vigilar molt amb el que es penja a les xarxes perquè no se sap mai quin ús se'n pot arribar a fer, tant ara com en un futur.

Una bona mesura pot ser pactar el temps de connexió a aquestes xarxes, el mínim possible i les que li puguin aportar alguna cosa. Al final pregunta-li si té sensació d'haver après alguna cosa útil que li servirà per la vida.

Reflexioneu i valoreu junts els continguts, és important per aprendre a decidir quan cal tancar la sessió i passar a l'acció fent les activitats que us fan gaudir, sigui junts o individualment.

Montserrat Miquel i Andreu

Pedagoga.- Num. Col Copec 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:
B - V

El nou llibre de **Montserrat Miquel**

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**

PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

Llegeix, completa i enganxa't

Què fem per comprendre i escriure sense dubtar

b - v

Montserrat Miquel Andreu

www.uncopdema.cat

ELS SPA

Començaré el monòleg amb un acudit de l'Eugenio que em representa força i que diu així:

“Se encuentran dos amigos i un li diu a l'altre:

-Oye, sabes si este balneario es bueno para el reuma?

-Que si es bueno? Coi, aquí lo cogí yo!”

Doncs això em passa a mi, més o menys, quan vaig a un spa. Hi entro per relaxar-me i surto més estressat que el venedor de frankfurts del Camp Nou quan fan mitja part. A mi em fa gràcia quan busques informació per internet per anar a un spa i et surt: *“El mejor Spa para desconectar de todo! Maravillosas instalaciones con vistas a la montaña donde solo respirarás paz y tranquilidad”*. Clar, tu quan ho llegeixes i mires les dues fotos que hi ha, ho reserves de seguida. Però quan hi vas...Mare de Déu! Desconnectes? Per força, apagues el mòbil i no penges cap foto a l'Instagram de la vergonya que et fot perquè les instal·lacions són una merda, només hi ha una banyera rodona, i només funcionen dos dels sis xorros que hi ha. A més, les vistes miren cap a un jardí en construcció ple de forats i l'únic que sents respirar és a un tio gras que té un lara al nas i et vol fer fora del jacuzzi per posar-s'hi ell. Anar a un spa és com anar a una cita amb una noia que l'has conegut per internet. A l'ordinador pintava bé, però a la realitat fa aigües per tot arreu.

El meu metge de capçalera m'ha recomanat anar a un balneari perquè es veu que m'haig

de relaxar una mica. Penseu que últimament tinc les pulsacions del cor més altes que el preu de la benzina. Doncs bé, la setmana passada vam anar un Hotel-Spa d'aquests a veure si amb les bombolletes em baixava la pressió. Per començar, només entrar a l'habitació et deixen un barnús blanc amb un cinturó que no et para de caure. Coi, foteu-li un punt de costura, no? O una grapa, o enganxeu-lo amb loctite! Jo que sé! Que vas caminant pels passadissos i només fas que veure cinturons blancs per terra! Espero que els propietaris d'aquests cinturons no s'hagin descuidat del banyador... Bé, arribes a l'spa, obres la porta i de cop, sents una barreja d'olors: de clor, d'aigua climatitzada, i d'una llufa d'un tio que està estirat a una hamaca. Vagis a l'spa que vagis sempre hi ha un tio estirat a l'hamaca. Ja pots anar al Pirineu, a l'Empordà o a les Oluges. Jo crec que és atrezzo i el posen ells per omplir. Normalment, a part d'aquest tio, als spa hi ha sempre la mateixa gent: Un matrimoni d'uns 80 anys, una família de 4 amb nens adolescents, uns amants d'uns 40 anys, i una parella d'uns 20 anys que es foten el lote dins del jacuzzi.

Parlant del jacuzzi, està molt sobrevalorat. Quan entres allà dins, sembles una pastanaga a punt d'entrar a una olla amb l'aigua bullint. Jo sempre tinc la paranoia que quan surto d'allà algú em tirarà sal i se'm menjarà. I normalment, sempre malpenso del tio de l'hamaca. Quan entres a l'spa et diuen “El circuit dura una hora

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

TORRA

CERELS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

i mitja". Que tu penses, "només?" "He pagat 80 euracos per una hora i mitja?" Va parir, que llaaaaaaarg que se'm va fotre. Què collons foto tanta estona aquí dins? Que sortiré més arrugat que la cara del Jordi González! Després de 5 minuts al jacuzzi, au cap a la sauna. Clar, tu vas controlant a veure si pots anar-hi per no trobar-hi ningú a dins. Quan veus que han sortit la parella d'amants, dius ara és la meva i vas cap allà! Obres la porta i allò està més calent que fotre el dit dins l'olla del caldo de nadal de casa la sogra. Una escalfor! I quan ja portes dos minuts i ja t'acostumes i et comences a relaxar, s'obre la porta, i... patapam! el tio de l'hamaca s'ha despertat! Collons quina mala sort també! Porta tres dies i mig estirat allà que no es belluga ni per rascar-se el cul, i ara el tinc al meu costat a un lloc tancat de fusta de dos metres quadrats i a 120° centígrads a l'ombra. Aquest tio em vol menjar al vapor! Com si fos un carbassó! La situació d'haver de parlar amb algú a dins d'una sauna, a mi m'incomoda. Què voleu que us digui! Què li dius? Quina calor que fa, no? Quina suada, no? Quina cosa més petita, no? (la sauna! malpensats!). Per evitar aquests conflictes, sempre que entra algú, jo surto. Encara que hi entrés la Shakira, jo sortiria. Sí, sí! Sortiria i, després hi tornaria a entrar perquè segur que m'hauria descuidat la tovallola, l'hauria perdut per allà dins i l'hauria de buscar una bona estona.

Sí, sí, i després aniria a les dutxes. Normalment, hi ha una dutxa que quan hi entres veus diferents botons que has de pitjar perquè et surti l'aigua. A mi em fot una mica nerviós perquè no sé quin xorro em sortirà ni amb quina força ho farà. Estic més tens que un tanga d'un lluitador de sumo. Per això, sempre deixo passar primer la iaia de 80 anys que s'espera a fora i així observo per on sortirà l'aigua. Aquests xorros tenen mala llet eh! La iaia va pitjar un botó i va sortir un xorro d'aigua de sota seu que la va aixecar cinc metres i la va enviar de cap a la piscina climatitzada. Si els bombers haguessin tingut aquesta força d'aigua segur que apaguen el volcà de la Palma amb cinc minuts.

En 30 minuts havia estat al jacuzzi, a la sauna i a les dutxes... Encara em quedava una hora! Vaig decidir estirar-me a una hamaca. Ohhhh que bé que s'hi estava! Ara entenc aquell tio...

Sergi Torrescasana

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

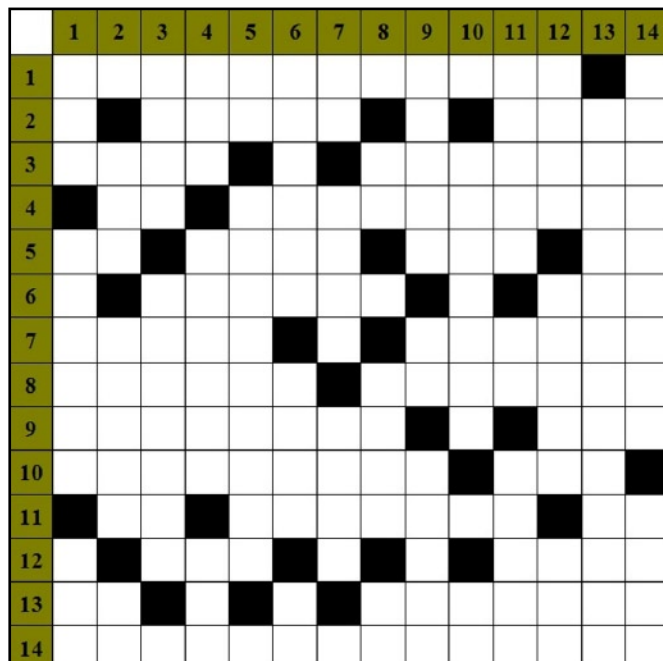
Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORIZONTALS 1.- En dues paraules, estudiosa de les Banyeres de Mirambell. A les portes i al centre de Mirambell. 2.- Gira a Torà. Patró d'una presó. No es repeteix a La Segarra. Nunci decapitat. 3.- Enguany, el divendres s'escau en 15. Sona amb força a Ivorra. Començar a irritar. 4.- Fart sense música. La torre més alta vora el Llobregós. 5.- Dreta o esquerra, és meva. La part més nasal del borinot. Equip de primera que té misteri. Àtom sense vocals. 6.- Romà de Sikarra. D'oli o de vent, a Torà fan transports. Habitual a Castellfollit. Petó que ens tomen. 7.- Adjectiu de loteria nadalenca. Singular a Enfesta. Marca suïssa que també és present al Bonàrea. 8.- Burrades sense límits. Enaltiria l'Aguda la de Déu de Mare. 9.- Alterarà ben alterat. No passa desapercebuda a Massoteres. Fil desfilat. 10.- Isaac Soterias pertany a aquest gremi. L'esperit del licor. 11.- Ruc escuat. Assessoria toranesa. Article capgirat. 12.- Accentuada a Vilamú. Haver del verb plural de la tercera persona. Tanca la porta a Biosca. Remata Casa Magí. Turó entre Sant Salvador i l'Aguda. 13.- Hac sense hac. A les portes de Castellfollit. A la sortida de Riubregós. Bacteri que es desenvolupa en la sang. 14.- Mossèn toranès que visqué a cavall dels segles XVII i XVIII (nom i cognom).

VERTICALS 1.- El de Sant Gil és molt esportiu. Pedagoga que es troba entre Montserrat i Andreu. Jeu a l'inrevés. 2.- Habitual a Sanaüja. Diari d'aquest instant. Furtar sense límits. Aquesta lletra la conec. 3.- Remenat no surten les vocals d'en

Ramonet. En Miramunt retallat. Repetida a la Llibreria Rovira. 4.- Llanterna a la capital de la Garrotxa. A l'inrevés, qualitat de pla. Acollit sense dret a dormir. 5.- El cor de la fada. Pintor i decorador de Torà. Repetida a Fontanet. 6.- Flor que pot ser de pensament o d'heura. Sant Sebastià a l'antiga. Nota que guanya en un referèndum. 7.- Contracció a Calaf. La part tèxtil de Barcelona. Úlcera capgirada. El punt més erogen de Calonge. 8.- Al bell mig del Llobregós. El cor del meló. Acaba a Cellers. L'aire enrarit provoca un mareig sense límits. Consecutives de pronom. 9.- Companyia ferroviària. Remata Sant Semi. Dossier sense música. 10.- Encapçala Ivorra. Caves a la Vall del Llobregós. Cent a Vicfred. Sona personalment a Mirambell. 11.- Tort. Bo. Bota cap per avall. 12.- Antològic sense sentit. Estoic sense cap. Gairebé ofèn. 13.- El més proper és el de Riubregós, no pas de la Roca ni del Boix. 14.- El veïnat més olímpic de Calonge de Segarra. Ni nosaltres ni vosaltres.

SOLUCIONS: pàgina 50

ENDEVINALLA

Em sabries contestar:
La germana de ta tia
que no t'és tia
quina parenta et serà?

ACUDITS

-Mama, mama, quines són les nostres arrels?
-Adam i Eva, filla.
-Ah, doncs el papa diu que venim del mono...
-Ep, la seva família és una cosa i la nostra una altra, eh!

- Mama, mama, tu castigaries un nen que no ha fet res?
-No, és clar que no.
-Ah, doncs llavors et puc dir tranquil·lament que no he fet els deures ni la meva habitació.

SUDOKU... I MÉS

Antònia Balagué

		2		8	7	9		
6		8				5		
						7	3	
	9	7	5	6			8	
4				3				9
	6	3		4			7	
				7	4	1		6
				5	3			
5	8	1						4

SOLUCIONS: pàgina 50

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

El somni (vigent) de Martin Luther King

Jo he somiat
que els homes, un dia, s'aixecaran
i comprendran d'una vegada
que han estat fets per
viure junts com a germans.

Jo he somiat també
que, un dia, els ventres buits es podran omplir,
que la fraternitat serà quelcom més
que uns mots al final de la pregària,
que serà el tema principal de
l'ordre del dia dels governs.

Jo he somiat encara
que, un dia, la justícia brollarà com l'aigua
i l'honradesa com el gran torrent.
Jo he somiat també
que, un dia, no hi haurà més guerra,

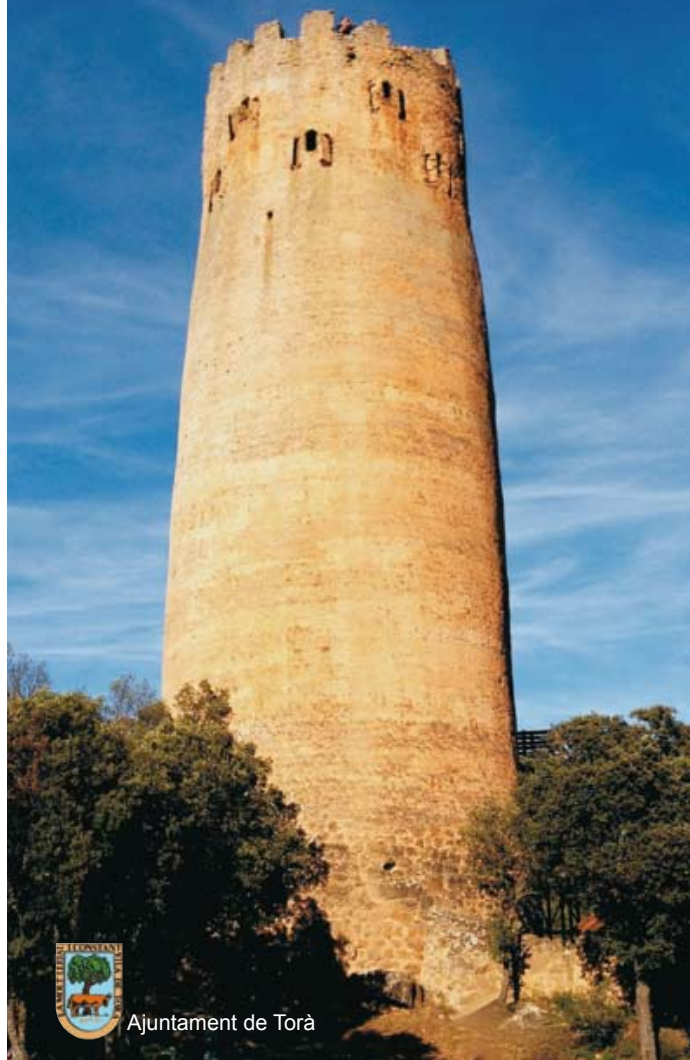
que els homes, de les espases en faran relles
i de les llances falçs,
que les nacions no s'aixecaran més
l'una contra l'altra
i que deixaran de fer-se la guerra.

Jo he somiat també
que, un dia, jauran junts l'anyell i el lleó,
que els homes podran descansar
sota la parra i la figuera
i que ningú no tornarà mai més a tenir por.

(Del discurs que Martin Luther King va fer al Lincoln Memorial de Washington, el 28 d'agost de 1963, en la Marxa pels Drets Civils i que ha esdevingut un dels estendards més grans del pacifisme)

La Torre de Vallferosa

UNA JOIA MEDIEVAL PER DESCOBRIR

Ajuntament de Torà

VISITES GUIADES

A l'interior de la torre,
l'església i el poble,
acompanyats per voluntaris

HORARI:

a les 11:00 h i a les 12:30 h
març, abril, octubre i novembre:
1er i 3er diumenge
maig, juny, juliol, agost i setembre:
cada diumenge
Visites per a grups: consultar.

PREU

Adults: 3,00 euros
Menors fins a 12 anys: gratuït
Grups (+20): 60,00 euros

INFORMACIÓ

Ajuntament de Torà
Tel. 973 473 028
www.tora.cat

RESERVES

alcaldia@tora.cat

Solucions de les pàgs. 48-49

Endevinalla
la mare

3	5	2	4	8	7	9	6	1
6	7	8	3	1	9	5	2	4
9	1	4	6	2	5	7	3	8
1	9	7	5	6	2	4	8	3
4	2	5	7	3	8	6	1	9
8	6	3	9	4	1	2	7	5
2	3	9	8	7	4	1	5	6
7	4	6	1	5	3	8	9	2
5	8	1	2	9	6	3	4	7

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	C	A	R	L	A	G	A	R	R	I	G	A		M	
2	O				M	O	D	E	L	E		U	N	C	I
3	S	A	N	T		R		E	N	C	E	T	A	R	
4		R	T		V	A	L	L	F	E	R	O	S	A	
5	M	A		R	I	N	O		E	L	X		T	M	
6	I		M	O	L	I	N	S		L	E	S	E	B	
7	Q	U	I	N	A		A		N	E	S	T	L	E	
8	U	R	R	A	D	E		A	I	R	A	O	L	L	
9	E	T	A	L	R	A	A	R	S		I	F	L		
10	L	A	M	P	I	S	T	E	S		I	C	O		
11		R	U		C	O	F	I	S	C	O		L	E	
12	U		N	A	H		A		J	I	C	O	L	L	
13	A	C		C		S		H	E	M	O	F	I	L	
14	J	E	R	O	N	I	G	I	R	I	B	E	T	S	

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Vanesa Pérez López, Ivorra

La Vanesa és una dona de 34 anys, mare de dues nenes, Laura i Llum, i psicòloga de professió. Fa 10 anys es va casar amb el Carles, de cal Meix d'Ivorra. Li agrada molt la natura que envolta el poble i participa en les activitats i associacions que el temps li permet. Aquest any també és membre de l'Associació de mares

i pares de l'escola de les seves filles. De cuinar, diu, no en sap gaire, però quan va demanar a la seva família pel seu plat estrella... "la pizza!" (resposta rotunda!). Els divendres és el sopar més esperat per tots. "Cada vegada hi poso un ingredient diferent, pit de pollastre que ha sobrat del dinar, pebrot vermell, tonyina...", diu ella.

PIZZA CASOLANA

Ingredients

Per fer la massa:

- 300 gr de farina de blat
- 150 ml d'aigua
- 2 cullerades d'oli d'oliva
- Una mica de sal

Per la pizza:

- Salsa de tomàquet casolana
- Pernil dolç, bacon i quetxup
- Xampinyons i formatge a llenques
- Olives negres i mozzarella
- Oregana

Elaboració

En un bol posem la farina formant una muntanya, afegim el sal i barregem. Fem un forat al mig simulant un volcà i hi posem a dins l'aigua i l'oli. Amassem tot fins que tinguem una massa homogènia i que no s'enganxi als dits. Fem una bola i la deixem reposar uns minuts mentre preparem els ingredients de la pizza.

Jo en faig dues pizzes però segons la grandària desitjada poden sortir-ne més. Tallem 1/3 part de la massa i, amb l'ajuda d'un rodet de silicona, l'estirem fins que quedi molt fina. No ens oblidem d'espolsar una mica de farina a la taula perquè

no s'enganxi. Colloquem la massa en un paper de forn i repetim el procés amb la massa que ens ha quedat.

Un cop a les safates, engeguem el forn a 200°C perquè es vagi escalfant mentre preparem les pizzes. Amb una base de salsa de tomàquet, posem el pernil dolç, el bacon i el formatge a trossets; una miqueta de quetxup per sobre i acabem amb els xampinyons, les olives negres, la mozzarella i les fulletes d'oregana. Ja les tenim a punt per posar-les al forn. Al cap d'uns 8-10 minuts (segons el forn pot variar) estaran llestes. Bon profit!

Caramelles d'Ardèvol

Dilluns de Pasqua a 2/4 de 6 de la tarda a la plaça d'Ardèvol

Arribada i representació de les tradicionals caramelles

2022

També ens podeu veure a:

Plaça del Santuari de Pinós – Dissabte 16 a les 7 del vespre
Claret – Diumenge de Pasqua, dia 17, a la 1 del migdia

Organitza: Jovent d'Ardèvol i Centre Cultural d'Ardèvol
www.centrecat.com/caramelles

1a TRAIL TORÀ RURAL

22 DE MAIG DE 2022
TORÀ (LA SEGARRA)

🕒 SORTIDA 09:00H 📍 CAMP DE FUTBOL

LLARGA
20 KM
750 D+

INSCRIPCIONS A:
INSCRIPCIONS.CAT
+ INFORMACIÓ
WWW.TRAILRURALTORA.CAT
📷 @TRAILRURALTORA

CURTA
10 KM
400 D+

CURSES INFANTILS A LES 10:30H

ORGANITZA:

COL·LABORA:

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU CAL PINEDA

Vicfred, visita del bisbe Tarancon - 1959

Josep Verdés. - La fotografia correspon a la visita pastoral que el bisbe Vicente Enrique i Tarancon va fer a Vicfred quan era bisbe de Solsona. Va ser el dia 9 de juny de 1959. Aquells dies estava fent la visita a les parròquies de l'arxiprestat de Sant Ramon. Al matí havia anat a Sant Guim de la Plana i la tarda la va dedicar a visitar Vicfred. Hi

va confirmar set nois i noies del poble i també va beneir l'Altar Major de la parròquia de Sant Esteve. A la sortida, com mostra la fotografia, va departir amb la gent i la nena Teresa Vilamú, de cal Pineda, recitava un poema. Tot seguit, va beneir la nova escola que s'havia construït recentment. Sempre era una gran festa que el bisbe visités el poble.

- 1.- Matilde Mitjanes (cal Vilaró)
- 2.- Maria Corsà (cal Casanova)
- 3.- Maria Vilamú (cal Pineda)
- 4.- Maria Balagué (cal Canals)
- 5.- Ramona Coberó (cal Malet)
- 6.- Bisbe Tarancon

- 7.- Paquita Viles (cal Beli)
- 8.- Josefina (cal Vilaró)
- 9.- Maria Regí (cal Pineda)
- 10.- Rosalia (cal Guim de dalt)
- 11.- Joan Ribera, alcalde (cal Hostaler)
- 12.- Ramon Siscella (cal Casanova)
- 13.- Josep Mas (cal Solé)
- 14.- Ramon Feliu (cal Margaridó)
- 15.- Teresa Vilamú (cal Pineda)
- 16.- Leonor Borràs (cal Trilla)
- 17.- Pilar Puig (cal Margaridó)
- 18.- Ramon Noguera (cal Malet)
- 19.- Josep Verdés (ca l'Estevet)
- 20.- Carmen Paul (cal Balagna)
- 21.- Lola Brufau (cal Conchenc)
- 22.- Fina Brufau (cal Conchenc)
- 23.- Enriqueta Vilella (cal Massana)
- 24.- Josep M. Pijuan (cal Marranet)
- 25.- Ramona Llobet (cal Margaridó)
- 26.- Desconeguda

AMPLIEM LA COBERTURA DE FIBRA A LA SEGARRA

I ARA, AMB **INSTAL·LACIÓ GRATUÏTA!**

bonArea
TELECOM

Com som.

En breus **podrem oferir servei de fibra al teu poble**. Hem arribat a un acord amb **Adamo** que ens permetrà fer-te arribar el servei de fibra **mantenint els preus que tenim actualment**.

16,94 € /mes **21,78** € /mes

50 MB

100 MB

Consulta totes les tarifes a
bonarea-telecom.com

Cervera, Guissona, Torà, Sant Ramon i Sant Guim de Freixenet ja gaudeixen de fibra.

Aviat tindrem fibra a: Bellvei, Concabella, Florejacs, Gra, Guarda-si-venes, Hostafrancs, El Llor, Massoteres, La Morana, Palou, Pelagalls, Ratera, River, Sant Guim de la Plana, Sant Martí de la Morana, Sedó, Selvanera, Sisteró, Tarroja de Segarra, Torrefeta, Vicfred, Cabanabona, Guardiola, Vilamajor, Mont-Roig, Les Pallargues i Sanauja.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

AIGUA sal PINTURA
MAMPARES *pèl·let* EPIS i roba treball
EINES CUINES banys
Des de 1928 al seu servei
VILAMŪ
bombetes ELECTRODOMÈSTICS
PAELLES ceràmica PARQUET
som marmolistes
I MOLT MÉS...

**NO VAGIS CARREGAT,
ET PORTEM L'AIGUA A CASA!!**

☎ 973 473 061

Plats per emportar

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maolí"

www.casamagi.com

Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa Maolí
entra a
casa teva

I t'ho portem
a casa!

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA

gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

+de 30 anys cuidant el vostre benestar!

↳ Sense matrícula!

↳ Obrim els dissabtes al matí.

↳ Inici de les activitats a l'octubre.

↳ Fisioteràpia Neurològica Cinesiteràpia.